

דבר הימים

חדשות העבר

חדש סקנן
אף הין יין

העתון ההיסטורי
הגדול והקטן

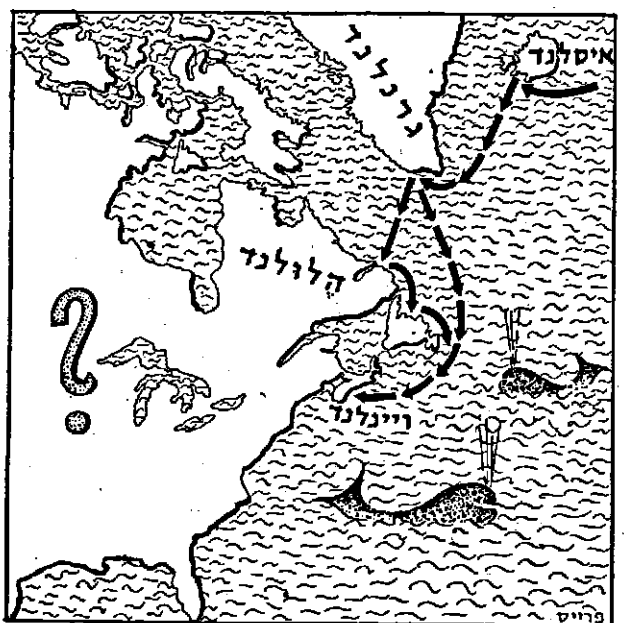
גליון (10)
CHRONICLES News of the Past 1038 C.E.

כ"ב בניסן ד'תשצ"ח
התקס"ט לחורבן מקדשנו

הויקינגים גילו יבשת חדשה?

הילדים - אדומי-עור...

מסעותיהם לחוף שקראו לו "הלד" - מאת סופרנו בגרנד - ענין רב עוררה כאן ידיעה שנתקבלה מחקר המלכות בנורווגיה, בה נמצא שרידיהם של הויקינגים, כל התגלותם מהמים שטחי היבשת

הם לא שעה בחינת חיה סתומה כיון שהתקיימה לא יכלו לחקקם מחמת איתנם של הילדים המפורסם - בניצחם אדומי עור!

וונציה השתלטה על התיב הימי לארץ-ישראל

התיב הימי לארץ-ישראל נמצא עתה ברובו בידי הספנות הוונציאניות. כדאי להזכיר שהוונציה (הש) הוציאה להגות את התקפותיה על השנים האחרונות לחסל כללי את שוודיהם הולבטיים ונאלץ לעצמם את התואר "דוכס למדינה".

מת סטיפן מלך הונגריה

השליט הגדול ביותר שקם להונגריה, המלך סטיפן, מת אמש אחרי ארבעים ואחת שנות של טון.

על אף היותו נשוי לנסיכה בריטית, נלחם סטיפן נגד הגרמנים והצליח להגות את התקפותיהם של הצבא הקיסרי. הוא הרחיב במהירות את גבולות מלכותו ואירגן מערכת נגנה חזקה בגבולות.

לא יהיה עוד מחסור במאור בירושלים

כדי שנה תהיה גם השנה שמאור יהיה, נבדל יהודי ספרד, שכן להאיר בו את כל בתי הכנסת ובתי המדרש בירושלים לכבוד התג אולם באגרה שנשלחה על ידי המועצה שלמה בן יהודה, מודיע הנבדל, שלאחר שהגיע אליו ידיעות על החורף הקשה שבעבר על יהודי ירושלים, שלא יכלו יום להשיג לקנות בלי לאותיותיה על מבה וזו צריכה המועצה שלמה בן יהודה בתפלת התג את שמו של הנבדל לתפלת הקדוש האבד.

בתיבתו וביומיומו ובחיי דרכו במהלך היום, נבדל בתישראל ב גולת ספרד.

הסלג'וקים עולים על פרס ועירק

כוח טורקי אדיד מאיים על השלטון הערבי במזרח התיכון

מאת סופרנו בגרנד -

בכל הערים הגדולות ואף בבגדד ודמשק שוררים חששות גדולים לנוכח עליית הצבא האדיד של הסלג'וקים. בפיקודו של שליטם ומצביאם מי-כאלי, בכיוון לעיר מרב שבירכתי פרס.

הדעה השוררת בחוגי השלטון בירכתי היא - שיש לראות את פרס כאבדונה, ולא עוד אלא שספק אם בגדד תוכל להתחזק מעמד לאורך ימים.

יחס שוב ליהודים רב היהודים אינם מרגישים כל צד בגנות, מפני שלפי כל הידיעות מת

לסלק את שמואל היהודי, מלך גרנד!

דורשים וזהיר מלך אלמריה וראש שרי באגרותיהם למדינות השכנות

של וזהיר (הסלאווי) מלך אלמריה וראש שרי אבן-עבאס. באגרות אלו טוענים שליטי אלמריה ששמואל הנגדי, בן עם זר למוסלמים, הוא המלך בפועל של גרנד, מאחר שהמלך, הרשמי, באדיס, מקדיש את כל זמנו לתענוגות ושעשועים ואינו מתעניין כלל בענייני המדינה. באגרות כלולה פניה אל כל השליטים המוסלמיים בספרד הנתבעים לסלק את "מלך גרנד היהודי" משלטונו.

ההמלטה נגד שמואל הנגדי נמשכת מזה כמה שנים. עוד בימי המלך הקודם, הנבי, יצא שליט אלמריה לשליש גרנד לסלק את ראש הממלכה של הנגדי, שמואל הנגדי, אך נתקלו בסירוב תקין.

לפני שנה, כשמת המלך הנבי, היה ארייב שמואל הנגדי בטוחים שירדו מבדולחו ודאית להחליק, הוא התישב אז לימן הבן הבכור, באדיס, בעד שרוב גבול המדינה, ובתוכו גם שלוש מחשבות היהודים, ורשו את המלכותו של הבן הצעיר, באל-קין, אך בסופו של דבר נצת שמואל הנגדי, כי באלקין חיתר על המלוכה לטובת אחיו.

מתכוננים למלחמה יועצי-דבר מוסרים ששני הצדדים אמיר אלמריה ושמואל הנגדי, מתכוננים בקדחתנות למלחמה, שלדעת

הסתה פרועה גם נגד הוויר היהודי בסרגוסה גרנד - עבדאללה אבן זאבאס, אחיו של אמיר סרגוסה, פתח בהסתה חשאית נגד האמיר ונגד הוויר יהודי יקראאל אבן חסאן, נשיא יהודי סרגוסה.

על הסתה זו, המועדדת חששות כבדים לגורל המונגו היהודי, נבא ראוונה, התופס שם צמדה דומה לעמדתו של שמואל הנגדי בגרנד, נבסרו פריטים רבים באגרות שנתקבלו כאן אתמול - אף אחד מהם פריט.

האגרות היא מאת המשורר הצעיר המפורסם, שלמה בן גבירול, שיקר תואל הוא ידיו ומגינו. כוכור כתב שלמה בן גבירול לא ממן שיר-הנחלה מפורא על יקר תואל, בו נאמר על הוויר היהודי שהוא "אישא שרים ורונגים, וכי לפי דברו הבכירים שרי".

האגרות היא מאת המשורר הצעיר המפורסם, שלמה בן גבירול, שיקר תואל הוא ידיו ומגינו. כוכור כתב שלמה בן גבירול לא ממן שיר-הנחלה מפורא על יקר תואל, בו נאמר על הוויר היהודי שהוא "אישא שרים ורונגים, וכי לפי דברו הבכירים שרי".

האגרות היא מאת המשורר הצעיר המפורסם, שלמה בן גבירול, שיקר תואל הוא ידיו ומגינו. כוכור כתב שלמה בן גבירול לא ממן שיר-הנחלה מפורא על יקר תואל, בו נאמר על הוויר היהודי שהוא "אישא שרים ורונגים, וכי לפי דברו הבכירים שרי".

האגרות היא מאת המשורר הצעיר המפורסם, שלמה בן גבירול, שיקר תואל הוא ידיו ומגינו. כוכור כתב שלמה בן גבירול לא ממן שיר-הנחלה מפורא על יקר תואל, בו נאמר על הוויר היהודי שהוא "אישא שרים ורונגים, וכי לפי דברו הבכירים שרי".

האגרות היא מאת המשורר הצעיר המפורסם, שלמה בן גבירול, שיקר תואל הוא ידיו ומגינו. כוכור כתב שלמה בן גבירול לא ממן שיר-הנחלה מפורא על יקר תואל, בו נאמר על הוויר היהודי שהוא "אישא שרים ורונגים, וכי לפי דברו הבכירים שרי".

האגרות היא מאת המשורר הצעיר המפורסם, שלמה בן גבירול, שיקר תואל הוא ידיו ומגינו. כוכור כתב שלמה בן גבירול לא ממן שיר-הנחלה מפורא על יקר תואל, בו נאמר על הוויר היהודי שהוא "אישא שרים ורונגים, וכי לפי דברו הבכירים שרי".

האי גאון הובא למנוחת עולמים

אבל גדול בכל בית ישראל

שלשום בשעות הצהריים הובא למנוחת עולמים, בשנת התשעים ותשע לחייו מנהיג דורנו, האי גאון, אביהן של ישראל. רבבות הלכו אחרי ארונו של האי גאון, בתוכם רבים מנכבדי הערבים - שלא שמו לב ליחס, העויין של השלטונות למנהיגות היהודית בבבל - וכן גם נציגי הקאטוליקים (ראש הנוצרים בכליפות בגדד).

אלא במתקנים במשנה ותלמיד וי-חכמה יזה, לא בדברי חכמה בגדד, למד המדע צריך להיות צמוד ל-למוד היהדות ולא גנוד מהם! האי גאון היה גם חובב גדול של משל ומליצה ושיירה - גם מיצירת ישראל וגם מיצירת עמים אחרים - ואף הוא עצמו הרכה לכתוב בנחש מכחלי.

הגאון המנוח נתפרסם בבשרות עוד מימי נעוריו, כבר בגיל 18 נחמה יי אביו, שירי אבן, סאב בירדן, ובגיל 30 הוכתר כגאון. על יחס הכבוד אליו מצידה העובדה שבעלותו על כסא אביו לא חששו וקיבלו ההחלטות בבבל לשנות את דברי ההפסדה של אותו שבוע, ובמ קום "שלמה יושב על כסא דוד אביו ותכון מלכותו מאד, קראו "ואי יושב על כסא שריא אביו ותכון מלכותו מאד".

כתר תורה וכתר מדע שני כתריו עמד את ראשו של האי גאון - כתר תורה וכתר מדע, כי אכן יצא שמו לתהילה גם כתריו ולקי בעניי מדע שונים, בייחוד בחכמת התורה, התכונה והרשומה. אך הוא לא גרס שחכמי ישראל צריכים להפריד בין שני דברים אלה, הוא היה אומר: "לא תמצא דואת שמם

אגרות-שטנה חריפות ביותר נגד שמואל הנגדי, ראש ממשלתו ושר צבאו של באדיס מלך גרנד. הופצו במדינות המוסלמיות בספרד ע"י סוכניהם

כמי שמדוע סופרנו במבד עורר חידושה של ראשות-הנגלה דר חוק בלבבותיהם של יהודי בכל המדינות לקיים בכך, בירדן, את ההנהגה הרוחנית והמדינית בעם ישראל על כל תפוצותיו. אולם מדע שני גור לים גם התששנות, כיון שהשלטון השליט האמיתי של המלכות נשד כליק, מלך המלכים, הוא כחומר הערבים והקובעים, חזורים איבת לי הרים ומגוי ונמור אמת להנמך את קומתה של יהדות בבל המפוארת. לסופרנו נרצ מקפידות מהימנים שכלשכת השלטון נתקבל כבר עתה כמה וכמה כתבי-משלשנות על חוקיה ועל שני בניה, יתכן שלשלשנות לא עזת בשעה זו להתחיל בפועל נגד היהודים - לנחם הסכנה הדא יאמץ על המלכות מצד המלוכנים, אף אראפער לרעת מתי, וכי לפעול נגד ראש הגולה הנאון.

הבנים - לספרד: כפי שמסורים מתכונן חוקיה יש לוח את שני בניו למסע ממושך לספרד, לשם השתלמות, אולם יתכן שסיבת נסיעתם אינה אלא - חרדה לבטחונם האישי.

הודעת המערכת אתמול לא הופיעה ה-גליון בגלל סירובם של מרבית העובדים לחלל את יום טוב שני של גלויות. במצואי החג הופיעה הוצאה מיר-חדת שבישורה לישוב היהודי בארץ את הב-שורה המרה על פטי-רתו של גאון הדור, רבנו האי זיל.

עולי-רגל - פושטי-יד ועד ישיבת-גאון-יעקב קיים אתמול ישיבת חרום בראש-תו של הגאון שלמה בן יהודה כדי לדון על המצב החמור שנתעוררה אחרי התג בקופת ה-ציבור.

מחירו של שבו 33 ושליש דינר באכסגוריה של מצרים נפדו אתמול מדי ימאים ערבים שלשה שבועים יהודים מבניצן. המחיר בעד שבועים הוא אחיד - ללא הבדל דת וגזע - 33 ושליש דינר עבור נפש.

תעמולה אנטי-יהודית בצרפת אורליאן - בזמן האחרון הופצו כתבי-שלטון אנטי-יהודיים באורליאן, כולם הועלתה הראשונה, שה-פכתה של כנסית-הקבר בירושלים למסגד מוסלמי - לפני עשר שנים בערך - בוצעה ע"י המוסלמים באורליאן. ... אורליאן, להי גרסה זו שלש יהודי אור-

מקצים וזהם וקצץ קדם כל ממש ר שלמה בן יהודה הכיז על מקצים וזהם וקצץ קדם כל ממש

משור"ת
בארץ

אלת היום היא :
אם אתה חושב
"ות ?"

נגד קמעות ולחישות
על אשר הגידו לכם אנשים
רומי ומארץ ישראל כי יש
ומרים שם ומגביהים עצמם
ן הלסטנים, אלו וכיוצא בהם
ברים בטלים. ואם תמצא יא'
רו לך: חולים שבאו לכאן
פואי, לא תשמע כי כולם
רמות עשויות להטעות."

נהגים יפים עינים בתלמוד
וששאלתם אם תשנו מנהג-
ם, אלה הדברים שאינם בתל-
מוד ואינם מן היסודות הנמור-
ים, אבל הם מנהגים יפים —
הם ירושה מן הקדמונים —
רק על פי שלא ידענו טעם,
ריכין אנו לחוש שלא על חנם
שט מנהג זה בישראל.

המקום : ישיבת באר-עקוב ב-
ירושלים.
המסויב : רב שלמה בן יהודה
באר-ירושלים.
התשובה : כן. תפארת האנוות

פילוסופיה לא אמת ולא מוסר
תיקון הגוף ומשור הנחגת
אדם הוא העסק במבנה וחל-
לך ואשר טוב לישראל כי
ימוד התורה יועיל לעצמו כי
חכמים שנבמהו. ואשר יסיר
בו מהו יועסק בדברים ההם
הפילוסופיה יסיר מעצמו
יהוה ייראת שמים ויפסיד מ-
צמו באותם העניינים הכתר-
ים בספרים החיצונים ויסור
על כל דברי התורה לגמרי.
מזאת ההטרה יאריך לאדם ש-
שבש דעתו עד שלא יחוש
עצמו התפילות אבל אם ימ-
רו עינים לתורה יראת שמים
נא להם מה כי ניהגו וא-
תמוז לאחרית טובה בלי פק-
וק ולא ישימו שום ספק ב-
קב"ה. ואם תראה שאותם בני
המתקסקים באותם הר-

ים וצרכי הפילוסופיה יאמרו
שהיא דרך סלולה ושבה
על ידיעת תבואה. לא תשמע
א תאמרו להם ודע כי יכובו
באבה ולא תמצא ידאת
אז וענוהו וקדושה אל ברא
המתעסקים במשנה ובגמרא
על מנאכורות יפות למורים
ואם תליד לך בנינו ובנות
לך עת יסורם, אכן כהנים קנה
גם בכל כוחך ספרים ושנים
גם מלמד מנעורים. והענין
נגיק לרב בזוג אשר תתן
תעניס לבנך. ודע כי קרנ
גם הרומם, ושולם יהיה לך
שלומם.

כבו עמי וחקרו שק וחקל
 ושברו כל קלי וגל ונבל
 לקרב תאז אדוננו אשר מת,
 פליטה נשארה לנו בחבל.
 למי נבכה ונגוד בפתחה
 ועל מי נשעת מספד ואבל—
 אלי ארון אשר נגבו בציון
 ואם לזה אשר נגנו בקבל?

הלא תבכו בני גלות קמוני
הלא תבכו לציון עיר אדוני.
ואיכה אחריש, בני ואדם
ואיכה אסתנה מותב לשוני.
וכר עלי אשר הסף לראשי
ומת מלכי אשר עבר לפני.
ותורם מצלי ראשי עמנה
ותוסר העצב מצריוני.
וכר הנזיר אשר גשאר קרוד
ושח דגל אשר אסף גאונים.
בני ירוד, שאו נזר ועדות
ושברו פך אשר בוראש שקני.
למי זה אחריו פאות מליכה
ומי לבש עלי כסא אדני.
ומי יצפם עני עם צדק
ומי ירנה אשכנזי צמאונים.
וצאה רב אשר ימקה כהנא
וצאה הר אשר יתנה כסיוני?

ואלה ספרי הגאון

נוסף לאילפי אגרות הת"ת
שובה ששיגר הגאון לכל
רחבי תבל:

א. פירושים לסדרי ה-
משנה. בלשון קצרה ובהירה
על פי דקדוק הלשון.

ב. ספר מקח וממכר.
כולל דינים בענייני מסחר.
נכתב ערבית.

ג. ספר המשכון.

ד. משפטי תנאים.

ה. משפטי הלוואות.

ו. ספר משפטי השבוע
(בערבית בחזיונים).

ז. ספר המצטרות.

ח. פירוש על התורה.

ט. מוסד השכל. ספר
שירה על חיי מוסר ואמונה.
על דרכי חינוך ומדות ה-
נפש. 189 חרוזים שקולים.

וְאִין בְּרָה וְאִין בְּרָה
יִמְמִי תִשְׁבְּרוּ יִין
לְעַת קְדוּשׁ וּלְשִׁתִּיה
וְאִיכָה תִּסְצָאוּ מְעוּג
וְאִין מְעוּג וְאִין מְעוּג
צִלִי זֹאת תִּצְשׁוּ מִסְפָּד
בְּכָל פְּנֵה וּבְכָל קְרִיָּה
וְאִתְּל רַב בִּישְׁרָאֵל

וְהַתּוֹרָה עָלֵי אִישָׁה
מְקוֹנְנָת וְהוֹמִיָּה
וְעַל-בֶּעַל גְּעוּרֶיהָ
מְקַלֶּת וְכוּכִיָּה
וְכִי סָרָה אֶמֶת מִסּוּם
וּמִסִּרְיָא וּמִסּוּרֵינָא
וְאִם תִּלְךָ וְאִין לֹא בִן
בְּיוֹם תִּלְכוּ לְמַחֲמֶיהָ
וְלֹא תִתְפָּאֶרְהָ מִשָּׁרָה
וְלֹא תוֹרָה בְּאִסְטִנָּא
וְלֹא זָכָה לְבִן וְשִׁיב
בְּקֵל וְדוֹן וּבִשְׁנֵיהָ
יִלְדִים לֹא בְּקֵל-אֶרֶץ
צִרְיִית וְאַדְמִיָּה
הָיָשׁ בָּכֶם אֲשֶׁר יִרְמָה
לְמַרְגְּלִית בְּנִימִיָּה
אֲשֶׁר אָמַר בְּעוֹדוֹ מִי
בְּקֵל-תִּקְרָה יִפְסִיָּה
בְּבִר גָּשׁוּ פָנֵי בְּבִר
וְאַפְרִיקָי וְאַסְפִּמָּא
אָמַר תְּרִי פָנֵי אֶרֶץ
וְהַעֲלֵם בְּצִרְבּוּבִינָא
וְיֵשׁ מְעוֹת בְּכַד אִישִׁים
וְאִין זָקִים פְּרַמְסְטִינָא
לְכִד-נוֹצֵר וְנִבְרָא עַד
וְסוֹף קִלְסִי בְּקֵלֵיהָ
וְאַמָּה הוּא וְלֹא יָכֹל
שְׁנוּתִיק בְּקֵל-בְּרָהּ
אֵלִוִּים מִי תִנְהֵל-לוֹ כִּם
בְּבִן עַדִּין וּבְעִלִּיָּה
וּנְבוֹהָ לְכַנְיָן עִיר
תִּתְלַחֵךְ וְלִמְחִיָּה
וְעַם מִשָּׁה יְהִי חֲלָקִי
וְעַם יִתְּסֵם וְתוֹקֶהָ
וְעַם נִזְוֹת אֲשֶׁר עָשׂוּ
רָצוֹן הוֹאֵל בְּמִרְיָתָהּ

יְדִידִי בִקְשׁוּ נָא לִי
 אֶרֶץ לְקָאֵב וּלְקוֹחַ
 וְחֹשֶׁוּ סִמְכוֹ לְבִי
 בְּמַתְבַּשֶׁת וּבִרְטֻתָּהּ
 וּקְרֹאֵי צִוּם וַיּוֹם סָפָה
 בַּיּוֹם בָּנָה לָשֶׁת סִתָּה
 בָּכֹו כָּלָה לְרֵב הָאִמִּי
 אֲשֶׁר קָהָה בְּלוֹא קֵיץ

[illegible]

בשלהי המאה השמינית לאחרי
הרביעי נסתלק מן העולם האי
גאון והוא כבן מאה שנה, שבע
ימים ורעה ימעש וכל בית שני
ראל ממזרח
שמש עד מ
בואו — אב
כבן מאה
היה במותו, בדומה לאביו שרי
רא גאון, וכמאה שנה מלכו
האב ובנו במלכות התורה
והלכה של כל בית ישראל בכל
התפוצות.
שני מאורות גדולים הם על
שמי ישראל, שני מאורות בשני
תרים שונים. רב האי גאון
בכתר התורה — במזרח, ורש
מאכל הנגיד, יבדל לחיים אשר
כיס. בכתר גדולה — במערב.
שני קצוות בעולם, שני קצוות
גדולות, איש תרזה מכאן וראש
צבאות מכאן. אך איש תרזה.
איש התורה היה כמקדש לצ
באות בית ישראל, עם ישראל
בעולם, בפניו בין גוים רבים
ושונים, נמצא כאלו במצור
מתמיד, צרים עליו גוים בלחץ
גורות וצרים עליו גוים בוש
פעות אמונה ומדע ותרבות, אך
לקיים את העם הזה כעם ב
רצונו הגדול היה בית מקדש
בידושלים, בלי כסא מלכות
עצמית? בזמן בית ראשון היה
בגולה אשר החזו בו לפני אלה
שנה בערב, רב האי גאון היה
גדול אדונילו ואשמיני בדור
אחרונים. אי חדר, אי פנת
פנה אין פורחוד ואין פנת
אשר לא עבר עליו גאון זה
אל ברק אותו. התקין מפנינים
והתקין מוזהות, קבע מסמרות
ועשה מקעה לבל יפלו חלילה
בני ישראל במדרגות הסככות.
וסבוקות מאד המדרגות בבית
ישראל בין הגויים. מדרגות
תורת המיסותורין, סולמות פיר
לסופיה רבים העולים ורבים
גם הכושלים ומועדים. רביה את
גאון חשש מאוד תוהויה את
העם וביחד את צערי העם
הנזחים לקבל השפעות ולתת
קש למינוח לא לאמונות שפלות
על כן יצא חוצץ נגד העוסקים
בפילוסופיה ונגד מהך יתג
אמונות בקפצות ונגד מהך.

נֶשֶׁר אֶעֱיֵר בְּשָׁמִי הַשִּׁירָה

י"ח אינו טעים לחיכם של ימים. על כן הקנאה וצרות-עין הביב לו.

אך לאחרונה היתה לו הוצעה לנשר הצעיר. הוא מצא ק סלע אשר עליו העמיד את ל גופו העייף. השר יקותיאל ט מסאראגוסה מצא אותו ט בפניו ופרש עליו את וותו.

המשורר הצעיר מחבר בימים ה ספר דקדוק בחרוזים אשר א בשם "ענק". הדבר נודע ון ההקדמה לספר שהמשורר ריא אותה בבית השר יקר א בליל הסדר. וההקדמה שר תפילה ואהבה ללשון ברית.

פֶּלֶד פֶּלֶד פֶּלֶד אַחַת, וְאֵין
 י רֶגֶ, לְבַד רְעִינִי...
 וּבִשְׂרֵי אַחֶר:
 הִנֵּה הִחֲלִי פֶלֶה בְּשָׂרִי
 הַמְּקַאֲבִים לֵב וְהַקְהִיל רְעִינִים
 אֹלֶם:
 דִּן אֲצֻבֹת חֲקֵמֶה וְרוֹם אֶל
 בֵּית בְּרִית בִּינִי וּבִינֶיךָ.
 אֹו:
 יִי הֵן אֲשֶׁר סָרַם יִלְד
 קָבוּ לֵב הַשְׂמוּנִים:
 יִי הִלְדֹּף עַל אֲמָתָה
 פֶּשֶׁן מִתְלֹד צֶלֶת הַקְּנִינִים.
 כֹּחַ כֹּחַ בְּנַפְשׁוֹ וּבִלְשׁוֹנוֹ שֶׁל

מה. המקרא שגור על פיו ובל-
שון ערב ובפילוסופיה הוא בן-
לית השמון בבני גילו דומים לו.
לכל התכונות שאחד אותן ושקד-
עליהן, רק באחת בחל —
משונה ביותר — בחכמת הרי-
פואה.

התייחסותו בעודו רך בשנים
ומחלתו הממארת מרכאת את
רוחו מבפנים. קטאת ואינא-
מנותם של חברים אוכלת בו
מבחושי. אך האש הקדושה אשר
בגופו, עוברת על כל אלה.

נזקב, בלי אם ללא אב
צדיר ויחיד ועני:

לעיל יצא הקורא קינן
אשר קינן על האי גאון משור
עכרי מארץ ספרד בשם שלמ
בן גבירול.

שם זה אינו ידוע ברבי
כאן אף כי בחוגי המשכילי
החסידים בספרד מרמזים רא
להתבונן בו בנער פלא זה
הבט אדם בכוכב שבית המופת
פתאום בשמים וחוצה אות
ביעף ובוהלר פלאים.

אכן נער פלא. כי אין תו
אלא בו שמונה עשרה היות
היה ובכל זאת גם בספרד אשר
זה מאה שנה פורחת בה השיר
העברית השקולה והמתבוננת
כלל בצנעי השקל של שיר
חול וקודש וחכמה ואהבה -
גם בספרד זו ארץ אשר מור
גם בשירי זו ארץ אשר המסור

בגלוי'ה'ה' אנו מפרסמים מכ"ת
תב שנשלח מירושלים לאפי"ר
ריקה צפונית וכו' מבקש יהודי
ישלחו לו תבילות בגדים
הוא מתאונן
על חוסר מזון
בירושלים.
דינו ש"ו
דלים אנו מדי
כדי לקיים את מסודות התורה
אשר קופות התמזווה דינו ש"ו
נאלצים אנו לשלוח שליחים
לכל הקהילות ישראל בגולה
אשר יאספו תרומות לחיזוק
ישיבת אנו יעקב.
אף על פי שדלות זו מל"ה
מצלה ודאי שהיא משפיעה גם
על האחרים בכל זאת יש לת"ה
הזם תחומים ויש לנמנע את
הפיכת ישובנו כאן לישוב של
פושטידי חזים מגרובת אחים
החמים בני דרומים. אאנא

רַב הָאֵי ז"ל
מִכְבֵּד הִיָּה
בְּנוֹת

אתמול באה למערכת העתון
אשה מלכה בת רוח וכולה
ממדרת בבכי על מותו של
בנו רב האי. היא סיפרה לנו על
עשה שהיה בה לפני עשרים
שנה ובעלה הרוח הצבעי רצה

[illegible]

(אגרת מקיירדוא)

הארץ שיכת לעובדי אדמה מס
כנים שאין להם חגירות והבונע
למה ששאלת אם התישבותי כאן
ואם מוצא אני כפר מסה :
הארץ היא מהו והתשיבות צעית
במחשתי ואין ירושלים אין
שוחטים כאן לא לימי חול ולא
לשבת והקדשות כאן מלוותים ר'
הארץ קרה במשך חתומה ארובת
היתה מבקש ממך חקוקה לך
נות לבת דודתי צביה בעשרה
דגרים צעפים ירוקים וכחולים
בשלשה דגרים וכסו כן תואלי
לקנות עצימה לפני חורד עב'
הה עלי כאן וברמלה מחלה קשה
לא היתה חקוק לשון אחד לא
זל ולא למי שארצו ונשארו
ברמלה חודש ימים במטה וב'
ירושלים עוד יומה ונאמר ברוך
גומל לחיבים סובות ואין אחד
מאמנו לא קוה לחיות ויצא לי
נזק רב מהיום שבו עזבתי את
החנות

**איין פרנסה,
איין בשר...**

אני מעביר לכם בזאת העֵרָתָה תקה של מכתב שנחשב כאן באת "יודי אחד מעדת קיירואן אשר לפני פורים נסע לארץ־ישראל לאחר שחטל פה את־תנותיו וקעתו הוא כותב מהארץ מכתבים מרים מאוד ומבקש... הנילות מון ומלבוש. אמנם אחינו בני ישראל רחמיים בני רחמיים הם ומכתב מעין זה מעורר אותם להגדיל את גר־בנותיהם לשליחי הישיבות השור־הים כאן, אלא מאידך, עוללות ידיעות את־הן לרשות לבבות רביים, שהיו רוצים לפחות ל־לוח לחגים לארץ הקודש. ובכן אנו אתם מתאונים על כך שנו־ממספר עולי הרגל יורד משנה לשנה, דעו לכם שזו מלאכתם של היהודים "המאוכזבים" ה־אלה.

מה שנוגע להעצרת בעניין הגברים ייבשל לנו ה' ובשל יפה — כאן אינן צו כוללים ללבשו יחור מבגד כותנה בלוי, כי

גש שאין זה אחד הפייטנים המרובים אשר מלאכתם בכי ואשר ממלאים את כל תצרויות המושלם והנדיבים, כי תצונו ופגש גזולה אשר בוערת בגוץ צעיר וחלש.

לפני שמונה עשרה שנה גלול שלמה במאלאגה בדרום ספרד לאביו יהודה מקורדובה ממאלאגה עברה המשפחה לסאראגוסה עיר גדולה לישראל, עיר של המידקדוק הדורש יונה גאנא. שלמה למד תורה וחכמה

ספקה תורה מישראל מישיבות גאנא יעקב בירושלים דרך גרזלי הודו בקירואן ועד רבנו גרשום מאנזלה ראש "הוד" תורה ואשכנז אך באין סמכות תורה עליו צמיחה הסכנה ש"תלמוד" צמיחה "תלמודים" רבים, רבות הסברות ורבים הפירושים ודרכי ההכרעה גם ספרי "הלכות קצובות" והלכות "מלות" אינם מספיקים עוד. הלכות עניות דעה יש לנשת לנמס ולסדס את המצית המחשבה המשפטיית ואת החיים בספר זקיקים ברור וחזק משמעי.

נשים בן יעקב ספרי

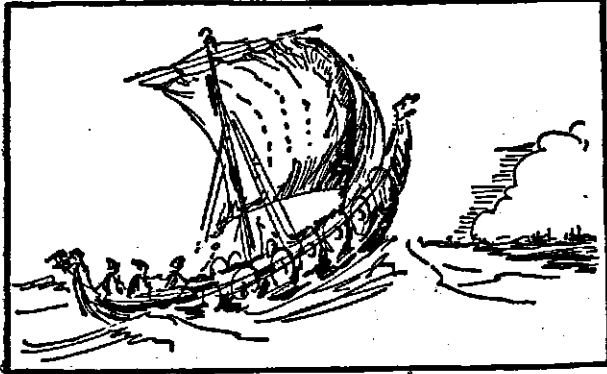

בתפוצות ובממלכות

הקיסרות הצפונית שהתפוררה

במקרים לאיים מרוחקים, כמסלול
וגרילה, ואף לחופיה של יבשת מר
זרה ולא נודעת שמעבר לאוקיינוס.

באניות כאלו הם חוצים את האוקיינוס...

הכרתי את הנורמנים, הוויקינגים
האלו (יש להם בארצות שונות
שמות נוספים...), שכבשו ארצות
רבות והניחו יסודות לאומות שונות
כי הם התארגנו שחדרו ללב
של רוסיה, ועד פה וקונסטנטינו
בנוסף הנצו בהתקפותיהם; ופי הם
הושבה של נורמנדיה, בצפון צרפת.
הנורמנים אבנו ולשונם היא צר-
פתית; ופי הם השודדים הנודעים
שחדרו לים התיכון ולדרומה של
אסיה וסציליה; ופי הם, בעצם,
האנגלים, הנזים, היוונים; כלם
ממוצא אחד — יוהנן עם זאת כלם
שונים אלה מאלה כוה היא דרך
ההבחנה וההבדלה של אומות.
אולם האומות הנודעות משפחה
עדיין: שהיו בצפון אירופה בימי
שאל דולתה של אימפריה צפונית
אדירה, מלכותו של קאנוס הגדול,
האומות האנגלית, הגרמנית, והנורדית.
אמלוק הקיסר הגרמני יחד מקאנוס
וכות או ברית אחרי שחזרו
לסבות ונמק על אזורי שלוחה.
אלא שאימפריה זו הוקמה יד
שליש גדול תועלת כקף על פני
המים עם מותו של שליט זה —
לפני שלש שנים.

ענה נמרוד דרכו של סקנדינביה,
דניה ואנגליה, באנגליה קים של-
טונג השמי של יורשי קאנוס, הר-
דול, אולם למעשה אין להם כל
השפעה השלטון האמיתי הוא ביד
ה"אירל" בנחית מוסאבס (אירל-
האירל) הדורה הנבונה ביותר בקרב
האצולה האנגלית, גודוין הוא הי-
שליט בפועל, הוא הקובע את הכל
מאחורי הקלעים.

הסלגוקים עולים

בשמות יהודים מוכהים: מיכאל,
מבוא, התלמוד, ואת ספר פסוק
משנה.

הסלגוקים מצטיינים בחיבתם ל-
מדע, להכמה ולשירה.
בגליהם זה מתפרסמת בעם ב-
כתבה מעניינת ביותר של סופרנו
המפורסם על ביקור במבנה הלי-
בוקים ועל ישיבתם שם.
בחוץ פולשים בבגד אורמים,
שאם כי נבנה במוק האחרון סבת
התקפה על המרחק מצד העולם הנוד-
רי, הרי סבת זו היא קטנה בעיני
לעומת סבת המלבינים והמלטינים.

לסלק את שמואל היהודי, מלך גרנדה

רבות (עבדית, ערבית, ספרדית, יוונית,
רומית) קשיות לציבור ובראשן.
מאז התייצב אתו הדור בכל עניני
המדינה, ובכל אשר פנה הצליח.
לפני 11 שנה חלה לנדר ונחה
למות, ולפני מותו סיפר לאמיר
החשוב מלך יונו — מיהו האיש
שבעצת התהלה למעשה המדינה
כלה במשך השנים האחרונות אחרי
מות הנוד, המוק האמיר את שמואל
לארמונו המצב אותו למשנה, למלך
ולכבוד.

איש החכמה והשירה

שמואל הנדי הוא גם גדול בחל-
מד ובשירה, הוא כתב את הספר
האחרון נקבצו בצד פירות דרוש
גם אמרת חכמי ישראל, חכמי יוון
והנבחר (ערב) נוסף לכך מנחם שמואל
הנדי ספרים ומכתבות על תורת
הלשון.

ירידת המאורים

מאת פרשנו המדיני

אמנם מגיעות אלינו עדיין
ידיעות משמחות על פריחתה
של תרבותו במלכות הער-
בית בספרד, אמנם יצא לת-
הילה שמם של החוריים היה-
בהומות וזו כדאי להכיר שלפני
תצי יובל שנים לערך גורשו יהודי
מגזא ורכושם החרם, פה
לאלה שקיבלו עליהם את הנצרות.
כעבור שנים מספר, אחרי ששולם
סכום גדול, בוטלה המידה, היהודים
חזרו למגזא ואלה שהתנצרו מתוך
רובתלב חזרו ליחודה. בין המתי-
צרים היה גם בנו של ר' גרשון,
אולם הוא מת לפני ביטול המידה
ולא חזר ליחודה.

רק לפני שלש שנים מת
סאנשו (הגדול) שאחיו את
גאוארה עם קשטיליה ותחתיל
בכיוש לצאן, ורק לפני שנה
סיים פרדיננד הראשון מקש-
טיליה את הכיבוש הזה והוכי-
תר כמלך ליאון, בכך הושם קץ
לפיצול בקרב המלכויות הנוצ-
ריות, שהמדינה היהודי הגאנזי
חסדאי איבן שפרוס ידע לנצלו
בכשרון כה רב.

מה איפשר לנוצרים להת-
אחד? אין ספק שהסיבה
העיקרית להצלחתם היה ההת-
רד והחולק ומצליק בקרב המ-
אורים, לפני שבע שנים מת
הבליק האחרון משלשלת אר-
מאיה שלפחות למראית עין
למעשה מפורצלת בספרד. אך
רית כבר מזמן וכיום שולטת
בה, מלכים חלקיים, במלגה,
אלג'יראס, קורדובה, טולידה.

רק לפני שלש שנים עלתה

לפי ידיעות האחרונות מפולין
פרצו שם מרד אכרים והתמרדות
של עובדיהם, מלחה שריפת
מנזרים ושחיתת כמרים, מרידות
אלו מביאות את התהו ובהו
השורר בפולין מזה ארבע שנים.
במשך עשר השנים האחרונות
איבדה פולין שטחים חשובים שכן
כש עי הגרמניה, ברוסיה, רוסיה
ונמק ונרמניה, השנה בכשה בר
המית שטחים נוספים: את שלזיה,
המלך קוימי שלזה השנה על
כס המלוכה לא הצליח עדיין לכונן
את השלטון בידו ולהשלים סור
במדינה.

לחץ גרמני-רוסי

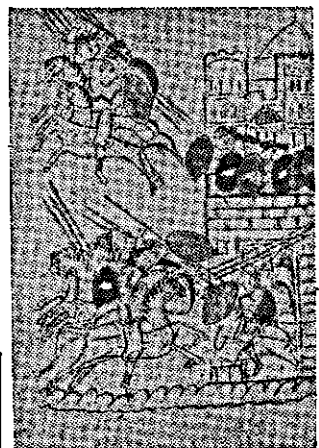
רק לפני שלש שנים עלתה

רבנו גרשון מאור הגולה מפעיל את החרם ימים אפלים ומבחן קשה נכוננו ליהדות גרמניה...

קהילות יידי גרמניה שבראשו נודע
מד ועד, חזק את בתיהן של וזו
בנייה, והנהיג את החרם כאמצעי של
(ה) איסור להעליב אנשים שחזרו
הטלת מרות על המסרבים להכנע
לדון תורה וגם על המפירים את
התקנות החרשיות.

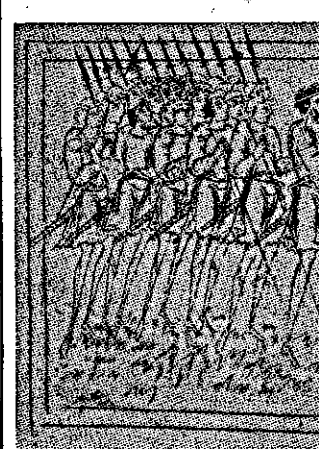
התקנות העיקריות של ר' גרשון
הן אלו:
(א) איסור לשאת יותר מאשה
אחת.
(ב) איסור לגדל אשה על כרחה.
(ג) איסור לשכור יריה מני לאר
חר שזה גירש ממנה כדון יהודי
שהתגרר בה.

אחמל יחתי נוכח בתיהן הכנסת
בשעת הקס רבירושו כו הוטל
חרם על אחד מבני הקהילה היהודית
שהפיר את אחת התקנות של רבנו
גרשון בן ירודה (הקרי) מאור
הגולה — שהאיר עיני גולה ב-
תקנותיו, הרשע שהטיל עליו חרם
עשה קבוצה עם ברמני אותו, וזה
האחרון גירש יהודי שהתגרר באחד
מבתי, והשכיר את הבית לרשע
האמור.

צבאות גרמניה צרפת ואנגליה

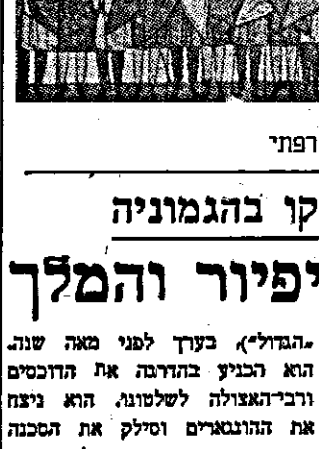
הנו מביאים לפני קוראנו תמר-
נת המסארות את צבאות גרמניה
צרפת ואנגליה.
המעניין הוא בשנים מתוך
שלש המפרים מתארים הצבאות
המקסימים כצבא... יהודי:
הצבא הגרמני מופיע כאלווסטרי
יה לספר המכבים ונלחם ב...
יונים.
הצבא האנגלי הוא — צבא יתר
יה המופיע כאלווסטריה ליצירותיו
של קדמון, המפורסם הנציר הראי-
שן של האנגלוסאכסים...

צבא גרמני: "מכבים"...

צבא אנגלי: "יהודים"...

צבא צרפתי

שלושה שחקני בהגמוניה

ה"הדול" כערך לפני מאה שנה
הוא הבנין בהודיה את החרם
ורביראצולה לשלטון, הוא ניצח
אש ההונגרים וסילק את הסכנה
המתחמת שאימה מצדם על גרמניה.
הוא חידש את קיסרותו רומי ושם
את כתר הקיסר על ראשו, ושל-
הצליח להכניע את האפיפיור לואי-
בזנו.

ירושיו הלכו בורחים, והקיסר
הנוכחי, קונרד השני, הצליח לחוק
עוד יותר את שליטתו על האפיפיור
ולחורבים את בולוניה. לפני שבע
שנים הצטרפה לקיסרות הרומית
הגרמנית מלכות בורגונדיה ובכך
הוסמה, לפי שעה, הדרך להתרת
בוטה של צרפת כביעון ודומה, ואם
כי לא הצליח הקיסר כמסעו המל-
חמתי נגד סיסטאן מלך הונגריה,
לחיות נקט הקיסר הנוכחי קו חקיק
כלמי הבנסה: הוא רוצה להקים
רשאה למבחן.

גם הכוח הצרפתי וגם הכוח האפי-
פיורי הם כוחות רומנים כיום הנה.
כוחות רומנים — אך לא לאורך
ימים.

כוחה העולה של גרמניה
הנוכחי למרוד במלך בכל הדומנות
שהיא.

תוהו ובוהו בפולין מרידות אכרים ועכו"ם

פולין לרובת מלכות ממש (לפני
כן היה שליט פולין דוכס), ולא
עוד אלא שפולין נהיתה אז גורם
בעל משקל רב הודות למלך בוליס
לאר ("הנציר"), שהצליח לעמוד מול
פני הלחץ הגרמני והרוסי, לכבוש
שטחים חשובים, כגון מוצא לים
הבלטי ואזוריגול רביעך, על
גדות נהר אודר.

אולם אחרי מותו הלך מצבה
של פולין התחמיר, הלחץ הגרמני
רוסי עשה את שלו, ופולין חולקה
למעשה בין מישקו השני, יורשו
של בוליסלאו, לבין שנים מקרוביו,
מבוא גרם, כמובן, למסכסכים
משפחתיים בלתי-פסקים, ולבסוף
לחיה ובוהו הנכחה.

התקרבות בין רוסיה לצרפת

מדוע לא קיבלו הרוסים את דת ישראל?

ביום שם "ע"ז" ענו לו היהודים: "חנה,
אף אלהים על אבותינו ויפן אור
זו על פני הארצות, ומפני חסאנו
גימח ארצנו ביד יוסי", אמר הלא
יוסי: "אם כן, איכה באתם
לנודות לאחרים, ואלוהים עוב את
כס והמין אחכם בבימים? לוא אהב
אתכם — לא היהם בגולה, או ששא
תאמרו כי, עליו לקבל על עצמנו
את תרע"ז."

שלים קיבו, ולאדמיר את הדת
הנוצרית נוסח ביצוק, ולפני שנה
נודעה הכנסת הרוסית כמפנה רש-
מי לפרטראק של קונסטנטינופול,
לפני התנצרותו של תאודוסיוס
הרביעי לפני משלחת של יהודי
כורו הניצו לו לקבל את דת יש-
ראל, שאל ולאדמיר: וארצכם
איפה היא? ענו לו: "בלרוסליה"
הוסיף ושאל אותם: "ואתם יוש-
ביתם?"

אנשי-זדון במצרים משמיצים את שמו של הגאון הירושלמי

מאמר מועד נודע לי שחידת
60 ה"נר"ם פתרונו פשוט ביותר:
המאן מקבל כל מיני סוכמים למ
סודת שונות, והוא מצא את הכ
ספים לאותן המסדות שלמען ניתנו.
אולם קרה כי סוכום מסוים אשר
נשלח ל"קד"ר" אחת לא הגיע במוק
והמאן "השאל" לקרן זו 60 דגרי
מ"קד"ר אחת.

אמש נתקבלה בביתו של המאן
שלמה בן ירודה אגרת מצניג ואשר
בפוסטאט, אפרים בן שמריה, בה
במסד פרטים מועדים על הסכסוך
ההדיר שפרץ בין עסקני העדה האר-
צשראלית, אשר בעקבותיו הושמד
בזמן שמי של המאן הירושלמי.
במשך השנים האחרונות פרצו סכ-
סוכים כמה וכמה פעמים בין עסק
נים שונים לבין אפרים בן שמריה
ומי, פעם בפעם נתבקש המאן של
מה בן ירודה להתערב ולהחזיר את
צדו לארץ-ישראל, אולם המאן סומך
על אפרים, לנאמן לו והמסכין נוסף
לכל גם בלמדנותו ופיקחותו הרבה.
אמנם פעם ביקש המאן את
נציו להפעל מכססוכים ולגלות יתר
בגישות ביטסיו עם אנשים, ובריו
לא הרעילו.

50 שנה להתנצרותה של רוסיה

בדיוק לפני יובל שנים קיבל
בידי המלך הנוכחי לקיים את
שלוטנו.

הוא המלך הנוכחי לקיים את
שלוטנו.

הוא המלך הנוכחי לקיים את
שלוטנו.

הוא המלך הנוכחי לקיים את
שלוטנו.